

Z obrazu se těšíte více, když znáte pravidla

GALERISTKA OLGA TRČKOVÁ JE TEMPERAMENTNÍ, PŮVABNÁ A DÍKY JEJÍMU POUTAVÉMU POVÍDÁNÍ PODLEHNE VÝTVARNÉMU UMĚNÍ SNAD KAŽDÝ, KDO ZA NÍ DO DSC GALLERY ZAVÍTÁ. PROČ BYCHOM SE NEMĚLI BÁT CHODIT NA VÝSTAVY? A JE SBĚRATELSTVÍ VÝSADOU JEN BOHATÝCH?

„Vyrůstala jsem v době, kdy nic nebylo a sbírala jsem snad všechno. Třeba ubrousky. Sběratelství je zkrátka mánie a já ji bohužel mám. Už nemám místo na stěně, ale obraz si musím koupit.“

Mnozí lidé mají ostych chodit do galerií. Bojí se, že by umění nerozuměli a tím pádem se cítili hloupě. Co byste jim poradila?

V galeriích vždy sedí alespoň tři, většinou milí, lidé, kteří vám touží o všem říct. Vy se jen zeptáte: „Prosím vás, a co tohle znamená?“ Vůbec to není ostuda. Pro galeristu je to naopak výzva. Musí vám zkusit popsat,

co tím chtěl autor říct, proč to dělá, na koho navazuje. Kdyby zítra umřel, co přinesl světu umění... A to je právě na privátních galeriích bezvadné. Nakonec také může přijít někdo, kdo řekne, že by si na svoji stěnu rád něco koupil, třeba od začínajícího umělce a klidně na tři splátky. Všichni mu to rádi umožníme a těšíme se, že získáváme nového mladého sběratele, kterého se nám podařilo nadchnout. Koupí díla podpoříte onoho umělce, který by jinak neměl na další barvy a na nájem. Takže je to správná věc.

Takový přístup je tedy zcela jiný, než známe z muzeí... Muzea na vás nemají energii ani nervy. To jsou instituce, kde sedí jakási paní a hlídá, abyste do něčeho neťukli taškou. Představte si, že jako si galeristka vyhledáte umělce, věříte mu, strávíte nekonečné hodiny u něj v ateliéru, kde vám popisuje svoji cestu a také, proč to právě takto namaloval. Pak někdo přijde do vaší galerie a na první pohled vidí čáry máry. Vy mu ale vysvětlíte, že tyhle čáry

máry jsou dejme tomu obrazy tvořené deštěm, protože je autor vytahuje v noci, když prší, a dál na nich pracuje. A to všechno je přece magické. Když si to člověk nechá říct, nebo si před tím něco přečte, pomyslí si: Hm, takový eco-art, i příroda dokázala vytvořit obraz. Není to špatné!

Co všechno bych měla vědět o obraze, než se ho pokusím pochopit?

Nemusíte si nic zjišťovat, stačí nechat ho na sebe jen působit. Nemáte pak už ale sílu radovat se – to je jako když se díváte na fotbal a neznáte pravidla. Baví vás, že tam běhají pěkní muži, kteří mají na hlavě super sestříhy, kopolu, jásají, potom jsou nervózní, hádají se. Jenže to potěšení není takové, jako když si řeknete: „Ježíš, to byl faul a teď bude penalta!“ V umění je to vlastně podobné: Pokud znáte pravidla, lépe vám to pomůže v těšení se z obrazu. Dozvíte se třeba, že tenhle autor navazuje na baroko, používá stejné metody sochání z mramoru, ale vždy vkládá do svých výtvorů zvláštní moment – třeba do nich zakomponuje kuklu nebo prezervativ. Když už pochopíte, že to daný autor takhle dělá, na další sochu budete čekat se zvědavostí, co na superkrásném antickém těle zase udělá prapodivného. Dá mu ponožky? Kyslíkový přístroj?

Když mladý umělec začíná, kdo vlastně určuje hodnotu jeho děl?

Není to tak, že ji určí jeden člověk. V naší branži existuje takzvané mínění autorit. Jsou to třeba kurátoři, gale-

risté, profesori na vysoké škole... A ti se kolektivně domluví. Řeknou si, že například tenhle malíř je dobrý, bude mít brzy výstavy v dobrých muzeích a cena se tím vlastně šroubuje.

Konzultuje umělec cenu s kurátorem?

Kdepak, kurátor je ten, kdo ho vede. Ale samozřejmě někteří kurátoři mladému umělci mohou říct: „Tohle v žádném případě neprodávej levně!“ Mimochodem, u předmětů souvisejících s prodejem používám spojení „dostat věci do sbírky“. Nikdy neříkám, že je prodávám. To mi připadá jaksi špinavé a moc to zavání penězi. Galerie má s mladými autory dohodu a bereme si pouze symbolickou provizi. Protože chápeme, že tito autoři se potřebují hlavně zmátořit po škole. Když se galerie rozhodne, že si autora vezme už jako partnera, musí pro něj potom dělat výstavy a prodeje.

Je to občas risk, nebo už dokážete hned odhadnout, jestli bude dotýčný úspěšný?

Na Akademii výtvarných umění jsou všichni velmi kvalitní. Každý ročník najednou vychrlí padesát skvělých autorů, ale galerie nemá sílu pobrat každý rok všechny. Mohu vzít tak jednoho za dva roky, a nebo je nějak zakomponovat do společných show. Většinou jim galerie může pomoci v kariéře, což je štěstí. Ale je to pro ni risk. Mohla totiž vybrat toho umělce vedle, jehož diplomová práce sice vůbec nearezonovala, ale přitom v něm může být něco víc. Většinou ale sleduji všechny diplomky, všechny ročníky, všechny klauzury. Takže jestli se mi něco líbí a sedí to k DNA naší galerie, najdu si to. Neměla bych to minout.

Co je tedy DNA vaší galerie?

Všichni naši umělci pracují s tematikou temna, marnosti, umírání, nekonečna... Mají občanskou statečnost. Například David Černý, který vytvořil zdvižený prostředníček nebo růžový tank. Za jejich tvorbou cítíte znepokojivou polohu, tak trochu překročení hrany.

Jak jste se vlastně k umění dostala vy? Studovala jste filozofickou fakultu, má to nějakou souvislost?

Nemá, ale hned po studiu jsem nastoupila do aukčního domu Dorotheum ve Vídni. Tam jde o velký byznys. Naučila jsem se zde dražit věci a pochopit sběratele. Nemá to ale nic společného s tím, co dělám teď. Tehdy šlo o to, že co mi kdo nabídl, to jsem vystavila a musela rychle prodat. Nejednalo se o to, vybrat si umělce, jít s ním společnou cestu, tvořit jeho kariéru, mít krásnou galerii. Rychle jsem ovšem pochopila, že toto není má cesta. Byla to pro mě ale bezvadná škola.

„Sběratele zvu i k sobě domů, aby viděli, do jakého umění jsem dala své milované a zdaněné peníze.“

Najdeme u vás někoho zajímavého, koho jste si vypiplala od úplného začátku?

Galerie nemá moc někoho piplat. Dotýčný už hvězda je a galerie ho jen podchytí. Našli jsme si třeba Jakuba Matušku alias Maskera, který je fantastický. Jsme s ním už od školy, ale byl dobrý, i kdyby nás nikdy v životě nepotkal, protože by ho vzal někdo jiný. Snažíme se podchytit také různé sochaře, nyní máme dva – Ondřej Filípek je úplná kometa v sochách a Matouš Háša seká z mramoru jako Michelangelo. Což je úžasné a nikdo už to nedělá.

A co kdybyste si chtěla nějaké dílo koupit, jak to probíhá?

S partnerem byste si například řekli, že si jednou za rok do bytu pořídíte něco pěkného, abyste z toho měli radost, protože to má stejný efekt, jako když pojedete na hezkou dovolenou. Dejme tomu, že máte k dispozici sto padesát tisíc. Je dobré přijít do galerie a říct, že máte tento rozpočet. Potom už se nebudeme zbytečně zamilovávat do Dokoupilových bublin, které, když se jedná o olej na plátně, stojí milion a půl. Pokud byste na nich přece jen trvali, řeknu vám, že je tady mám i na papíře, a ty se do vašeho limitu vejdou. Když ale budete chtít spíše olejomalbu a třeba objevit někoho nového, řeknu vám: Výborně! Za sto padesát tisíc budete mít i na dva obrazy. Půjdeme spolu na klauzury na AVU, kde budou začínající umělci vystavovat to nejlepší za uplynulý rok. Může se vám ale také líbit figurální malba, a to pak vyrazíme třeba do ateliéru Jiřího Petrboka. Nebo budete chtít jen takové skvrny, aby se vám na obraz dobře dívalo. Pak budeme hledat abstrakci...

Chtějí klienti vidět, co si kupujete vy?

Ano, zvu si je občas i k sobě domů. Často si totiž mnozí řeknou, že s knihovnou a pěkným křeslem vypadají obrazy úplně jinak, než v galerii, kde mohou působit až děsivě. Pozvu je k sobě na kávu, vůbec je nepřemlouvám, aby si cokoli koupili, jen jim ukazuji, do čeho jsem dala své vlastní milované a zdaněné peníze. Pochopí, že když to sbírám i já, nechci je do něčeho jen tak uvrtnat. Autora mohu doporučit, protože v něm mám sama nainvestováno a udělám všechno, aby jeho kariéra rostla. A to, myslím, funguje. Také umožňujeme, že pokud se klientovi něco líbí, doneseme dílo k němu domů a necháme mu ho tam. Nezávazně. Aby viděl, jak u něj bude vypadat.

Kupují lidé obrazy jen na investici?

Jsou takoví. Těší se, že námi doporučené obrazy rostou na hodnotě. Mají je někde uskladněné nebo si je pořizují pro pocit sběratelství. Nevím, jestli jste někdy něco takto vášnivě sbírala... Ale já jsem vyrůstala v době, kdy skoro nic nebylo a sbírala jsem snad všechno. Třeba ubrousky. To byla taková vášeň, že jsem třeba celou noc nespala a přemýšlela, že kamarádka, co má tetu ve Vídni, má hezčí ubrousky než já. A myslela jsem na to, jak ji zmanipuluji, abych s ní ty mé ošklivé vyměnila. Třeba jí jich nabídlu víc. Sběra-

OLGA TRČKOVÁ (50)

- Sběratelka umění, investiční expertka pro současné umění a partnerka v pražské DSC Gallery.
- Vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy.
- Přednáší na katedře marketingu VŠE v Praze.
- V umění se pohybuje patnáct let. Ve volném čase ráda běhá. S manželem MUDr. Janem Trčkou žijí v Praze a vychovávají dohromady pět dětí, tři z jejího a dva z jeho předchozího vztahu.
- Více na Instagramu @olgatrckova, kde má 28 tisíc sledujících, nebo na webových stránkách olgatrckova.cz.

klad David Černý nebo Jirka Černický. Také se mi líbila figurální tvorba. Tehdy se mi všichni smáli, až se za břicho popadali, protože tvrdili, že figura je spektakulární a oni raději čistý koncept. Ukazuje se ale, že figura je dnes v New Yorku i ve všech slavných síních věc, která je jednou z nejlépe dražených. Myslím si, že člověk má věřit v to, co miluje. Nebyla bych autentická, kdybych vystavovala něco jiného. A za to, co vystavuji, dám ruku do ohně. Asi je to na galerii i vidět – když se jí daří, znamená to, že vystavovaní umělci jsou dobří.

Takže i umění ovlivňuje trendy?

Trendy vždy byly a budou. Teď ale máme v galerii spíše než trend strategii - buď to vyjde a bude to super, nebo ne a položí nás to. Začali jsme vystavovat slavné autory

z Berlína a Londýna. Řekli jsme si, že už nebudeme stále točit lokální české umělce, necháme si jen pár těch nejlepších a vezmeme si někoho slavného odtamtud. Máme teď Martina Edera, který je asi třetím nejdůležitějším německým současným autorem. U nás v galerii bude k vidění v září. Maluje obrazy, které mají barokní nebo biblické motivy – například Umučení svatého Šebestiána. Ten Šebestián je ale tak pornograficky krásný, až se trochu stydíte, že jste se potěšila pohledem na mužské tělo, které je vlastně v utřpení. Je to risk, protože jeho díla budou dražší než ta od českých umělců. Půjde ale o něco neopakovatelného a my českým sběratelům přineseme umění, u něhož se cena bude už jen zvyšovat.

telství je zkrátka mánie a já ji bohužel mám. Už nemám místo na stěně, ale obraz si musím koupit.

Ještě mě napadá, hraje při pozorování obrazů roli čas?

Těžko říct. Někdo, kdo má ADHD, se bohužel dlouho dívat nevládá. Například já. Často výstavu proletím a zafixuji si jednu dvě věci. Potom si člověk usadí před něčím, co ho uhrane a chce vědět víc. Nikdy bych ale neřekla: Stoupněte si před obraz a buďte tam dlouho. Já si neumím představit, že bych byla v Londýně a každý den nenavštívila alespoň dvě galerie. V Chelsea někdy stihnu i sto galerií za den, protože jsou koncentrované na jednom místě. V New Yorku třeba i dvě stě. Jestli je tam ale potřeba být dlouho nebo krátce, to nevím.

Co se líbí vám osobně?

Před deseti lety, když jsem s galerií začínala, jsem si vybrala takové autory, kteří jsou odvážní a kontroverzní, jako napří-

A jakou šanci mají čeští umělci v zahraničí?

Je to strašně komplikované. V Berlíně je sto tisíc umělců a dvě stě galerií. A tak kvalitních, tak výborných, že má šan-

„Děláme psí kusy, aby galerie měla na nájem, elektřinu a aby mohla vyplatit výtvarníky.“

ci prorazit jen absolutní super talent. Někdy se to stane, třeba někomu, jako je Křištof Kintera, který měl slavnou show ve Švýcarsku. Ale je to těžké. Jde o jeden z největších problémů, který ve svém životě řeším.

Jak to vnímají? Musí to být asi hodně demotivující...

Je to pro ně strašná frustrace. Tady už dosáhli všeho, čeho mohli, jsou profesory na školách, mají všechny důležité výstavy, prezentaci v Národní galerii, v Rudolfinu. Ale na hranicích jako by byla gumová bariéra, která je vrací zpět.

Vaše galerie je privátní, to znamená, že se vás netýkají granty. Je to honička?

Strašná! O granty nežádáme. Ta svoboda, že někde neklečíme na kolenou před nějakou polopodivnou komisí, ale stojí za to. Mám moc šikovné kolegy, kteří jsou motivováni a vědí, že klienta musí nadchnout. Nesmíme sedět jako buchty. Musíme je zvát a tvořit něco bezvadného. Svého času jsme měli Art Lovers akademii, kdy si pár takových pěkných a bohatých lidí sedlo do lavic a my jim něco vyprávěli. Pak si dokonce vzal slovo i sám sběratel - říkal, co se mu líbí a proč si koupil ten a ten obraz. Děláme psí kusy, aby galerie měla na nájem, elektřinu a aby mohla vyplatit výtvarníky.

V umění se pohybujete každý den. Potřebujete si od něj také oddechnout?

Stále, ale já miluju vyhoření! Což se dostaví tak jednou za sedm dní. Možná i dřív. Naštěstí mám fantastický tým lidí, kteří jsou plní entuziazmu a svou práci milují. Nejsem na to sama a není to tak, že jsem tady každý den od rána do večera.

Na VŠE jste si dělala doktorát a nyní zde vyučujete. Co se budoucím podnikatelům snažíte předat?

Já jsem trochu učila už před tím. Přednášela jsem studentům, jak si nastartovat vlastní byznys, nebát se a jak si i za nula korun mohou založit vlastní virtuální galerii. Škola mi pak navrhla, jestli si zároveň nechci udělat doktorát a tak

to vlastně vzniklo. Na VŠE jsou moc moudré děti. Zatímco já jsem byla jako student takové tele a ze všeho vykulená, oni už mají i dvě seriózní práce a zároveň chtějí vlastnit něco svého - koncertní agenturu, divadelní projekt nebo festival. Učím je, jak to udělat, jak sehnat sponzory, jak nadchnout lidi, jak si vydobýt pozornost.

Na svém instagramu prezentujete kromě obrazů i dokonale sladěné outfity. Má to nějaké opodstatnění a můžeme vás potkat vůbec někdy neupravenou?

Já jsem vlastně upravená především kvůli focení uměleckých děl. Říkala jsem si, jak pojmout prezentaci obrazů, abychom zaujali i lidi, kteří umění na první dobrou nedávají. Já bych asi také nezačala sledovat někoho, kdo pěstuje kaktusy. Ovšem kdyby to byla milá osoba, která mi o své vášni ke kaktusům dokáže něco sdělit zajímavým způsobem, zajímalo by mě to. Chtěla jsem, abych naše umění prezentovala já sama, autentická osoba, která miluje obrazy, zastupuje je, stará se o samotné umělce, dává jim prostor a potom je ukazuje.

Před nedávkem jste se pochlubila svým synem, který byl přijat na univerzitu v Oxfordu. S manželem vychováváte dohromady pět dětí. Jakou cestou jdou ty ostatní?

Ano, to je pravda. Budeme se z toho snad těšit i za pět let, jestli bude dělat něco smysluplného. Nechci, aby to znělo jako klišé. Je to milé, on si to studium tak trochu „vydyndal“. Vybral si historii a já vím, jak je to těžké. Držím mu palce, aby se uživil, protože já ho živit nebudu. Ostatní děti studují, takže k nám přijdou na návštěvu a zase odejdou. Bydlí s námi jen nejmladší syn, kterému je šestnáct. Jeden potomek skončil medicínu, druhý začal studovat audio inženýrství a dokončil astrofyziku v Americe. Dcera studuje neurovědu na univerzitě v Londýně. Doufám, že jednou budou dělat práci, která je prospěšná. ■

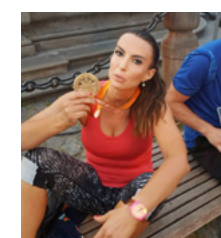
SABINA TESAŘOVÁ

PROLÍNÁNÍ SOUKROMÍ A PRÁCE

Z OLGY SÁLÁ NESKUTEČNÉ NADŠENÍ A ENERGIE. MÁ RÁDA AKCI – JÓGA JÍ NIC MOC NEŘÍKÁ, ZATO MILUJE GOLF A HLAVNĚ BĚHÁNÍ: „VE SLUCHÁTKÁCH MUSÍM MÍT VŽDY POŘADNOU HUDBU. POSLOUCHÁM TŘEBA KAPELU PSH.“

„Výstava Vladimíra 518 s názvem Pád představuje slavného rappera ze skupiny PSH jako sofistikovaného vizuálního umělce. V DSC Gallery bude expozice probíhat do 2.9. 2021.“

„Nikdy jsem netušila, jak budu zároveň nenávidět i milovat běh. Foto je z půlmaratonu CzechRun v Českých Budějovicích.“

„Mou největší noční můrou bylo, že se přivdávám do rodiny, kde se i Silvestr a Nový rok oslavuje na běžeckých závodech.“